

Veiligheidseffectrapportage Antes terrein – beoordeling huidige situatie

Paul van Egmond, Aline Petersen en Tobias Woldendorp

DSP-groep
Augustus 2022

Paul van Egmond
pvanegmond@dsp-groep.nl

Aline Petersen
apetersen@dsp-groep.nl

Tobias Woldendorp
tobias@woldendorpwildervank.nl

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en onderzoeksvragen	4
1.2	Methodologie	4
2	Sociale veiligheid Antes terrein	7
3	Ruimtelijke bevindingen	15
3.1	Sterkte punten	15
3.2	Mogelijke risico's	19
4	Conclusies	25
 Bijlagen		
	Bijlage 1: Veilig ontwerp en beheer (VOB)	26
	Bijlage 2: Opgetekende plattegrond werksessie 1 20 juni 2022	27
	Bijlage 3: Opgetekende plattegrond werksessie 2 12 juli 2022	28

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en onderzoeksvragen

In de gemeente Albrandswaard is op het Antes terrein GGZ-instelling Antes gevestigd. Op hetzelfde terrein bevinden zich Forensische Psychiatrisch Centrum De Kijvelanden en verschillende forensische klinieken van Fivoor. Het Antes terrein gaat op de schop en de wens is om woningbouw te realiseren op een deel van het terrein. Gedacht wordt aan 400 tot 600 woningen. Deze woningen worden mogelijk gebouwd aan de voorkant van het terrein. De huidige klinieken aan de zijde van de Albrandswaardsedijk worden gesloopt en worden opnieuw gebouwd aan de achterkant van het terrein. In het kader van deze vernieuwing is in 2020 de nieuwbouw ART-kliniek (R) opgeleverd en begin 2023 start de bouw van de nieuwbouw kliniek J.

Vanuit Antes is de wens om 'omgekeerde integratie' toe te passen op het terrein, waarbij reguliere woningbouw gecombineerd en gemengd wordt met de activiteiten op het gebied van zorg op het terrein. Het idee is dat een bepaalde mate van levendigheid en daarmee ook sociale veiligheid in de wijk ontstaat door het toevoegen van woningen en voorzieningen die zowel van meerwaarde zijn voor de nieuwe omwonenden als voor de patiënten op het terrein. Het kan bijvoorbeeld gaan om een leer/werkplaats waarin een fietsenmaker, tweedehandswinkel of fysiotherapeut, bakker of horeca is gevestigd.

Vanuit de gemeente Albrandswaard zijn er vragen gesteld over de wijze waarop sociale veiligheid wordt geborgd voor zowel de huidige als de mogelijke toekomstige omwonenden. Parnassia Groep, waar Antes Zorg onderdeel van uitmaakt, heeft DSP-groep gevraagd te adviseren over het borgen van de sociale veiligheid. In het huidige onderzoek is ingegaan op de vraag wat de huidige situatie op het Antes terrein is als het aankomt op sociale veiligheid, zodat de huidige sterke punten en veiligheidsrisico's kunnen worden meegenomen in de rest van het proces rondom de mogelijke woningbouwontwikkeling op de locatie.

In dit rapport wordt ingegaan op de volgende onderzoeksvragen:

- ➊ Welke problematiek speelt er op dit moment in het gebied en op welke momenten?
- ➋ Wat zijn de sterke punten en de risico's van de huidige fysieke inrichting?

1.2 Methodologie

Om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden is het eerste deel van een Veiligheidseffect Rapportage (VER) uitgevoerd. De VER is een procesinstrument voor een gestructureerde veiligheidsdialog tussen betrokken partijen. Het hele uitvoeringsproces geeft inzicht in de veiligheidsrisico's in een plangebied en komt daarmee ten goede aan de duurzaamheid en economische waarde van het ruimtelijke project. Het is tevens een middel voor verantwoording. Met de uitvoering van de VER kan immers aantoonbaar gemaakt worden dat er zorgvuldig is omgegaan met veiligheidsrisico's. In dit geval dient de VER tevens voor het vastleggen van

een nul situatie op het gebied van sociale veiligheid. Daarmee geeft de VER een ijkpunt. De VER is uitgevoerd door middel van een documentenstudie, negen online interviews, en twee werksessies op locatie.

In dit onderzoek worden de richtlijnen van Veilig Ontwerp en Beheer (VOB) gehanteerd, zie bijlage 1.

Documentanalyse

De documentenstudie is uitgevoerd ter voorbereiding op de interviews.

In november 2020 is door Decisio, Awareness, DSP-Groep en Goudappel Coffeng een vooronderzoek opgeleverd naar de effecten van woningbouw op het Antes terrein. Daarbij is gekeken naar de inhoud van de woningbouwplannen, de effecten van woningbouw op het domein wonen in de gemeente Albrandswaard en de regio, verkeerskundige effecten van woningbouw, het effect van extra woningen en inwoners op leefbaarheid, voorzieningen en economie en veiligheid¹. Vooral dit laatstgenoemde aspect dient als een ijkpunt voor het huidige onderzoek, waarbij gekeken wordt of de analyse uit 2020 nog actueel is.

In dit vooronderzoek is gebruik gemaakt van beleidsdocumenten en -visies, eerder uitgevoerde onderzoeken op de betreffende thema's en data over verkeer, leefbaarheid en economie. In aanvulling hierop zijn interviews gehouden met verschillende betrokken partijen (Antes, de gemeente Albrandswaard, provincie Zuid-Holland en diverse maatschappelijke partners). Ook is er gebruik gemaakt van gesprekken die in het participatietraject zijn gevoerd met de gemeenteraad, omwonenden en bedrijven in de omgeving. In het participatieproces is tevens gemeentebreed een enquête uitgezet onder bewoners en mensen werkzaam in de gemeente Albrandswaard. Deze enquête bestond uit vier delen: Woningbouw, economie en leefbaarheid, Veiligheid, Verkeer en Algemene vragen. De meeste respondenten zijn woonachtig in postcodes rondom het Antes-terrein (78,7%).

Naast het vooronderzoek uit 2020 is ook de Tussenrapportage participatie Hof van Poortugaal² en informatie op de website van Antes³ bestudeerd, onder meer over de evaluatie van de sms-service en de voorgenomen plannen.

Interviews

Er zijn negen semigestructureerde interviews uitgevoerd met verschillende betrokkenen, namelijk vertegenwoordigers van Antes (directeur bedrijfsvoering, beveiliging, cluster manager, kwaliteitsfunctionaris), de directeur van het domein Overige Forensische Zorg (OFZ)⁴ van Fivoor, de directeur van de TBS kliniek De

¹ Van Gent, D., Hoefsloot, N., Vink, E., Pedd, J., Bloeme, R., Swami Persaud, A., & Prins, T. (6 november 2022). Vooronderzoek effecten woningbouw Antes terrein. Definitief eindrapport. Decisio: Amsterdam, Awareness: Den Haag, DSP-groep: Amsterdam, & Goudappel Coffeng: Deventer.

² Tussenrapportage participatie Hof van Poortugaal. Peiling en Halfuurgesprekken. (8 maart 2020). De Wijde Blik: Amsterdam.

³ Via www.anteszorg.nl.

⁴ De directeur beschrijft de OFZ als een afdeling binnen de instelling Fivoor, waar psychiatrische patiënten die een strafbaar feit hebben gepleegd worden behandeld.

Kijvelanden, twee omwonenden, de directeur van de kinderopvang Jip en Janneke, de voorzitter van de cliëntenraad van Antes, een afgevaardigde van de onderdeelcommissie van Antes⁵, de familieraad en de wijkagent namens de politie. Er is meermaals geprobeerd om meer omwonenden te kunnen interviewen zodat een ieder zijn of haar mening kon delen, maar hier zijn slechts beperkt reacties op ontvangen. In de interviews is voornamelijk ingegaan op de huidige veiligheidssituatie. In de interviews met zorginstellingen is tevens gefocust op de doelgroepen op het terrein en de getroffen maatregelen om sociale veiligheid te borgen.

Werksessies

Er zijn twee sessies op locatie georganiseerd met stakeholders die veelal ook zijn geïnterviewd. De tweede sessie is georganiseerd om de betrokkenen die de eerste sessie niet beschikbaar waren de kans te geven hun visie te delen. De sessies bestonden uit twee delen: er is ten eerste geschouwd op het terrein op basis van de criteria van Veilig Ontwerp en Beheer (zie bijlage 1). Vervolgens zijn de resultaten van de schouw, de sterke punten en de risico's opgetekend op plattegronden van het terrein. Bij de eerste sessie waren aanwezig: Directeur behandelen zaken Antes, Manager kwaliteit en veiligheid PG, vastgoedmanager Parnassia Groep, een afgevaardigde van de onderdeelcommissie van Antes, beveiliging en kwaliteitsfunctionaris van Antes, adviseur burgemeester Albrandswaard, één omwonende, directeur OFZ Fivoor, directeur TBS kliniek De Kijvelanden en twee projectleiders van de gemeente Albrandswaard

Bij de tweede sessie waren aanwezig: directeur bedrijfsvoering Antes, de wijkagent, twee omwonenden, voorzitter cliëntenraad Antes, een stedenbouwkundige, verkeerskundige en adviseur duurzaamheid van de gemeente Albrandswaard en gebiedsontwikkelaar Staat B.V.

⁵ De onderdeelcommissie is een verlengstuk van de ondernemingsraad: er is één overkoepelende ondernemingsraad en daaronder zijn per afdeling onderdeelcommissies ingesteld die daardoor dichterbij de collega's staan.

2 Sociale veiligheid Antes terrein

Op 6 november 2020 is het 'Vooronderzoek effecten woningbouw Antes terrein' gepubliceerd. Voor onderhavig onderzoek zijn met name de domeinen veiligheid en leefbaarheid van belang als ijkpunt, daarom worden hieronder kort de belangrijkste bevindingen van het onderzoek uit 2020 op deze domeinen weergegeven, waarna wordt beschreven of uit onderhavig onderzoek hetzelfde beeld ontstaat.

Leefbaarheid

In het onderzoek uit 2020 is de leefbaarheid gemeten met 'De Leefbaarometer' van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)⁶. Dit is de bekendste indicator die op basis van objectieve en breed gedragen data iets zegt over de leefbaarheid in een gemeente, wijk of buurt. De leefbaarheid wordt gemeten op basis van indicatoren in vijf dimensies: woningen, bewoners, voorzieningen, veiligheid en fysieke omgeving. Rondom de omgeving van het Antes terrein is de algehele leefbaarheidsscore goed of zelfs zeer goed. In de enquête die is gehouden onder bewoners en werknemers van de gemeente Albrandswaard is gevraagd naar de mate waarin zij het prettig vinden om in hun buurt te wonen. Gemiddeld beoordelen respondenten de tevredenheid met de leefomgeving met een 8,1.

Volgens het onderzoek uit 2020 kunnen scores op deze leefbaarheidsdimensies veranderen bij de bouw van nieuwe woningen op het terrein. Het toevoegen van nieuwe en verschillende soorten woningen voor verschillende doelgroepen kan de score op deze dimensies verhogen. Volgens het onderzoek uit 2020 verhoogt de score op deze dimensie niet alleen door het toevoegen van een diverse mix aan type woningen, zoals rijtjeshuizen, vrijstaande huizen en appartementen, maar ook door het toevoegen van woningen voor verschillende doelgroepen, zoals goedkope en dure koop en sociale huur en vrije sector huur. Voor de dimensie voorzieningen geldt dat draagvlak voor en vraag naar (nieuwe) voorzieningen zal toenemen als gevolg van nieuwe woningen, daardoor stijgt de score op de dimensie voorzieningen. Naar verwachting zullen niet alleen bestaande voorzieningen profiteren van woningbouw, maar ook zullen mogelijkwerwijs investeringen in nieuwe voorzieningen aangejaagd worden door woningbouw. In de werksessie komt naar voren dat er in de loop van de tijd veel faciliteiten zijn verdwenen, zoals de bakker, dorps huis of vergelijkbaar. De hoop is dat deze op den duur weer terugkomen. Uit de werksessie komt de hoop naar voren dat omwonenden en zorg meer mengen door het creëren van voorzieningen op het terrein, de verwachting is dat dit een normaliserend effect heeft.

"Als er meer woningen zijn: bewoners die joggen of met een hondje lopen werken normaliserend op zo'n terrein. Zorgt voor beter veiligheidsgevoel." - Directeur behandelingen Antes

⁶ Geraadpleegd via <https://www.leefbaarometer.nl/page.php?page=indicatoren>.

Omdat nog niet bekend is wie de bewoners worden van de eventuele nieuwe woningen, is nog niet te zeggen of de score op de dimensie bewoners verandert. Op het moment dat relatief veel zorgwoningen of relatief veel extra sociale huurwoningen worden toegevoegd kan dat betekenen dat de bevolkingssamenstelling anders wordt en op de dimensie bewoners de score minder positief beïnvloed wordt. Volgens het rapport uit 2020 veranderen de scores op de dimensies veiligheid en fysieke omgeving niet, hoewel woningbouw wel kan zorgen voor een bepaalde impact op de flora en fauna in het gebied. 61 respondenten (18%, huidige bewoners en werknemers in Albrandswaard) gaven echter aan te verwachten dat hun woongenot zal verminderen als er nieuwe woningen worden gebouwd op het terrein. In de toelichting geven respondenten aan dat dit onder meer te maken heeft met de verkeerssituatie, veiligheid en de locatie (de locatie is niet geschikt voor woningbouw, impact op aanwezige flora en fauna, de locatie kan extra woningen niet aan). Deze onderwerpen raken aan het volgende thema dat besproken wordt, namelijk sociale veiligheid.

In de enquête uit 2020 laten sommige huidige omwonenden weten positief te staan tegenover woningbouw omdat zij verwachten dat meer woningen een positief effect hebben op de buurt. Dit effect is wel afhankelijk van het soort woningbouw: welk prijssegment en of het koopwoningen worden of (sociale) huurwoningen. In de werksessie in 2022 wordt ook aangegeven dat de voorkeur uitgaat naar nieuwe woningen voor starters uit de omgeving, die verbonden zijn aan de stad en niet weg willen uit Albrandswaard. Een deel van de respondenten in het huidige onderzoek geeft aan voorkeur te hebben voor extra woningbouw boven een uitbreiding van de zorginstelling op het terrein⁷.

“Ik denk dat het een mooi gebied is om in te ontwikkelen. Gezien de woningnood, zouden nieuwe woningen verlichten in de doorstroom voor mensen die moeite hebben met het vinden van een woning. Antes had er ook voor kunnen kiezen om meer zorggebouwen te creëren maar het terrein gaat nu helpen de woningcrisis te verlichten. Is positief.

Een nieuwe woningwijk zou er ook voor zorgen dat er meer sociale veiligheid komt, omdat het stiltegebied wat meer bewoonbaar wordt. Er komt meer beveiliging, het wordt uit de schimmigheid gehaald.” – directeur KDV Jip en Janneke

Ook geeft de directeur van het kinderdagverblijf aan het prettig te vinden te verhuizen naar de voorkant van het terrein, waar meer levendigheid zal zijn op het moment dat er woningen komen:

“Het KDV bevindt zich nu in een natuurgebied, het is in de winter heel vroeg donker en 's ochtends bij de start van de dag om 7 uur ook. Wij zitten nu op een heel rustige plek. Voor ons zou het juist een veiliger gevoel geven om in de drukker omgeving te zitten. Sommige medewerkers vinden het niet fijn om alleen

⁷ NB: het gaat hier expliciet niet om de bevroagde omwonenden.

om 7 uur 's ochtends te beginnen daarom starten we altijd met z'n tweeën. Het heeft voor ons eigenlijk juist voordelen dat we meer naar de woonwijk gaan.” – directeur KDV Jip en Janneke

Sommige omwonenden staan echter minder positief tegenover een nieuwe woonwijk op het Antes terrein. Zij verwachten dat de overlast zal toenemen. Met name worden zorgen geuit over de verkeersveiligheid.

“Ontsluitingswegen zijn smal en nu al overbelast; er ontstaat een verkeersveiligheidsprobleem (overlast) met de komst van woningbouw. Er moet een nieuwe ontsluitingsweg komen.”- omwonende

“Verkeer is ook echt een onderwerp: er is veel overlast van verkeer, zowel op het terrein als in de aanrijdroutes. Het is een belangrijk onderwerp om rekening mee te houden bij de mogelijke woningbouwontwikkeling.” – directeur bedrijfsvoering Antes

Sociale veiligheid

Uit de enquête uit 2020 blijkt dat 55% van de respondenten regelmatig of dagelijks hinder ervaart door verwarde personen. Destijds was dit ook het vaakst geregistreerde incident bij de politie. In onderhavig onderzoek wordt door de politie aangegeven dat het aantal meldingen stijgt.

“We hebben meer meldingen van verwarde personen. Dat is een trend die zich afspeelt in de gehele maatschappij.” – politie

De helft van de respondenten uit 2020 ervaart geluidsoverlast. Deze geluidsoverlast is een optelsom van verschillende factoren, zoals geluidsoverlast door groepsvorming, verkeer (waaronder hulpverlening met sirenes), vrachtverkeer en toeterende medewerkers rondom dienstwissels. In onderhavig onderzoek wordt genoemd dat overlast zich met name overdag afspeelt.

“Overdag lopen patiënten op het terrein en in de wijk maar 's avonds moeten zij binnen zijn, dus over het algemeen is het 's avonds rustiger.” – omwonende

In 2020 ervaart 45% van de respondenten regelmatig of dagelijks hinder van drugscriminaliteit, 35% van groepsvorming op straat, en 22% van roken. Volgens respondenten ontstaat overlast voornamelijk wanneer patiënten drank kopen in de dichtstbijzijnde supermarkt en dit in de omgeving opdrinken. Overlast bestaat dan vooral uit wildplassen, zwerfafval achterlaten en ongepast en/of dreigend gedrag richting omwonenden.

In onderhavig onderzoek wordt deze beschrijving onderschreven en lijkt het beeld uit 2020 dus nog actueel te zijn.

“Er zijn plekken waar drugsdealers komen (bekend bij de politie). Logisch dat patiënten drugs nodig hebben en er is niet per se overlast op deze plekken maar prettig is anders; dit soort plekken geeft een onveilig gevoel bij omwonenden.” – omwonende

“Het gaat om dezelfde risico’s die jij en ik kunnen meemaken op straat; plassen in de tuin, schreeuwen, vervelend contact met anderen. Kan heel divers zijn. Maar het is niet zo dat we bij Fivoor elke dag gedoe hebben. Er gaat heel veel goed, dingen die plaatsvinden zijn incidenteel. De meeste ongeregelde dingen gebeuren in de kliniek zelf, maar dat is logisch want dan zitten patiënten nog volop in de behandeling en krijgen nog geen vrijheden. Meeste risico’s zijn dus intern, extern minder want op het moment dat patiënten met verlof mogen hebben die ze echt al een traject doorlopen.” – directeur OFZ Fivoor

“Het geschetste beeld uit de enquête in 2020 met betrekking tot de problematiek op het terrein klopt nog. Het is door corona misschien iets rustiger geweest, maar nu is het weer drukker.” – politie

In de enquête uit 2020 geven sommige omwonenden aan dat ze niet altijd alleen naar buiten durven en daarom soms liever binnen blijven. Er wordt dan specifiek genoemd dat het voor kinderen en vrouwen onveilig voelt om (al dan niet op bepaalde tijdstippen) alleen de deur uit te gaan vanwege groepjes intimiderende mannen onder invloed. In 2022 wordt hierover gezegd dat sommige werknemers van Antes zich in het donker niet veilig voelen op het terrein, en daarom niet alleen naar hun auto lopen. Dit kan te maken hebben met dreigingen van ex-patiënten waar op dat moment sprake van is. Ook wordt vanuit de cliëntenraad genoemd dat vrouwelijke cliënten zich in het donker niet veilig voelen.

“Met name vrouwelijke patiënten voelen zich niet veilig, met name ’s avonds. Bang voor aanranding, of dat iemand wat van ze wil. Er zijn verschillende vrouwen lid geweest van de cliëntenraad, en elke keer geven zij aan dat ze zich niet prettig voelen op het terrein. In de praktijk zien we slechts sporadisch incidenten.” – voorzitter cliëntenraad

“Het heeft ook te maken met de veiligheidsbeleving van omwonenden en dat is lastig uit te drukken in cijfers. Denk hierbij aan meldingen ten aanzien van groepsvorming, wat een dreigend signaal kan zijn maar waar je als politie weinig cijfers van hebt. Hier zouden we uitgebreide analyses op moeten loslaten om daar iets over te kunnen zeggen.” – politie

“Ook belangrijk om de veiligheid van onze patiënten en collega’s mee te nemen, hoe er tegen hen wordt gesproken en aangekeken. Omwonenden kunnen lelijk doen tegen de beveiliging op het moment dat zij niet doen wat de bewoners vragen of tegen patiënten wanneer zij volgens hen overlast veroorzaken. Dit hoort ook bij de veiligheid op het terrein; belangrijk dat patiënten en collega’s ook met respect behandeld worden en zich veilig voelen.” – directeur bedrijfsvoering Antes

Een omwonende geeft aan dat de overlast de afgelopen 2 à 3 jaar is toegenomen. Een omwonende geeft hiervoor als verklaring dat de patiëntengroep zou zijn veranderd:

“Overlast is afgelopen 2 à 3 jaar toegenomen: dat komt door de veranderingen in de patiëntengroep. Dit was vroeger ggz/schizofrenie, nu in combinatie met drugsverslaving. Het aantal patiënten met forensische titel is toegenomen. Deze groep laat zich niet reguleren. Patiënten halen bier bij de Plus supermarkt, droppen de lege blikjes op straat, plassen in de tuinen, schreeuwen; ook dat is overlast. Volgens de gemeente nemen meldingen niet toe maar niet alles wordt gemeld, zoals een klap op je auto of geschreeuw.” – omwonende

“De laatste jaren is de tendens dat mensen pas worden opgenomen op het moment dat de problematiek echt ernstig is. Dat kan ervoor zorgen dat de doelgroepen die bij Antes behandeld worden ook steeds ernstiger worden. Maar dat is een (maatschappelijke) ontwikkeling van de laatste jaren.” – directeur bedrijfsvoering Antes

In de werksessies komt ook terug dat niet alle ervaren overlast gemeld wordt, omdat er geen vertrouwen is dat de meldingen opgevolgd worden of dat dit toekomstige overlast voorkomt. De politie benadrukt zowel in de interviews als de werksessie het belang van het melden:

“Als politie zijn we afhankelijk van wat omwonenden melden. Sommige mensen zijn meldingsmoe. Ze denken dat er niets verandert: er zal altijd overlast blijven op het terrein. Maar je bent als politie wel afhankelijk van meldingen. Je kan als politie niet zomaar tegen iemand zeggen: maak je zakken maar leeg. Je kan wel een praatje maken en als er echt een vermoeden is kan je wel handelen.

Het belangrijkste is dat we als politie een goede samenwerking hebben met de instellingen en omwonenden. Wij kunnen als politie niet alles weten. Als men kentekens onthoudt en doorgeeft kan je daarop handelen als politie. Bijvoorbeeld als men doorgeeft dat een bepaalde auto met dit kenteken elke

dinsdag om 14:00 uur het terrein op rijdt. Dat werkt gewoon. We hebben als politie meer informatie nodig.

Wij zijn erg afhankelijk van informatie die mensen wel hebben, maar niet met ons delen.” – politie

Andere respondenten geven aan van mening te zijn dat de overlast in de afgelopen jaren juist is afgenomen. Dit beeld komt bijvoorbeeld van de beveiliging van Antes:

“De overlast is de afgelopen jaren heel erg afgenomen. Het gebeurt weleens dat iemand met een blik bier loopt, maar ik zie dat niet als overlast. Als we als beveiligers de ronde maken op het terrein, zien we ook dat buurtbewoners met een blik bier zitten. Het is dus niet per se zo dat het altijd patiënten van Antes zijn die overlast veroorzaken; het zijn ook mensen van buitenaf. Er is heel weinig overlast van patiënten. Als een bewoner belt, gaan wij (indien mogelijk) altijd meteen kijken of helpen.” – beveiliging Antes

Uit de interviews blijkt dat de overlast niet altijd veroorzaakt wordt door de patiëntengroep. Het gebeurt ook dat Antes gebeld wordt met klachten over overlast, waarbij later blijkt dat de overlast werd veroorzaakt door omwonenden of jongeren uit de buurt. Dit wordt door meerdere respondenten onderstreept.

Communicatie

Er is een aantal maatregelen getroffen om de sociale veiligheid op het terrein te borgen. Een veelgenoemde maatregel is de inzet van de klankbordgroep. Deze groep bestaat uit omwonenden, vertegenwoordigers van de zorginstellingen en de politie. De groep komt tweemaandelijks bij elkaar om actuele zaken te bespreken.

Een deel van de bevroegde omwonenden heeft in de interviews en de werksessies zorgen geuit over het uitbreiden van de zorginstelling. Onder sommige omwonenden leefde namelijk het idee dat de patiëntengroep zou verdubbelen en dat de ervaren overlast dan zou toenemen. Tijdens de eerste sessie heeft Antes deze zorgen kunnen wegnemen, aangezien er geen sprake is van een uitbreiding van de zorginstelling. Het huidige onderzoek richt zich enkel op de haalbaarheid van woningbouw op het terrein. Hiermee wordt het belang van goede communicatie dus onderstreept.

In de documentenanalyse komt naar voren dat er al verschillende maatregelen worden genomen om de veiligheid op het terrein te borgen. Sommige respondenten, zoals enkele werknemers van de bevroegde zorginstellingen en de politie, bevestigen dit in de interviews. Zo is er een sms-service, waarbij omwonenden een sms ontvangen op het moment dat er een hulpverleningsdienst met zwaailichten en sirenes het terrein op rijdt. Zo weten omwonenden wat er aan de hand is en hoeven zij zich niet nodeloos zorgen te maken. Een evaluatie van deze SMS-service laat zien dat 97% van de deelnemers aan de evaluatie tevreden is over de sms-

service. Van de 140 deelnemers hebben 127 deelnemers hun deelname verlengd.⁸ Ook is er tijdens de interviews veel gesproken over de klankbordgroep, waar onder meer de zorginstellingen, omwonenden, ondernemers, vertegenwoordiging vanuit de gemeente en de politie bij elkaar komen om de actuele veiligheidssituatie te bespreken en zorgen neer te kunnen leggen. Een groot deel van de respondenten geeft aan hier tevreden mee te zijn, anderen geven aan dat dit niet voldoende is.

“Je hebt met veel mensen te maken die nooit allemaal aan dezelfde tafel zitten. De voorlichting moet breder getrokken worden en laagdrempelig, de klankbordgroep is hiervoor niet voldoende. Een voorbeeld kan zijn om één of twee keer per jaar iets voor alle omwonenden organiseren, maar waarschijnlijk bereik je daar niet iedereen mee. Dat is ook het goed recht van de omwonenden, dat je in de buurt woont van een psychiatrisch ziekenhuis, betekent het niet dat je affiniteit met de doelgroep moet hebben. Andere mogelijkheid is om deur tot deur informatie te verspreiden over de werkwijze van het melden, maar dan kan je er niet uitgebreid genoeg op ingaan. Moet over nagedacht worden hoe er meer mensen kunnen worden bereikt voor voorlichting.” – directeur bedrijfsvoering Antes

“De klankbordgroep is een goede overlegstructuur. Dit is in principe wel voldoende, maar het is wel belangrijk dat iedereen die dat wil de groep ook kan benaderen als ze ergens tegenaan lopen. Er is een aanspreekpunt nodig.” – voorzitter cliëntenraad

De zorginstellingen geven aan dat zorgvuldig en nauwkeurig afgewogen wordt of patiënten met verlof kunnen om risico's uit te bannen.

“We zijn heel behept met risicotaxaties en indammen van risico's. Als patiënten vrijheden krijgen, kan je ervan uitgaan dat we hier zorgvuldig mee omgaan. De risico's worden zorgvuldig afgewogen en ingeschat. Alle tools zijn voorhanden voor als patiënten met verlof mogen en dit zal altijd een thema zijn ook als er nieuwe woningbouw komt.

Je wil een indicatie hebben dat iemand snapt wat hij doet en zich kan verhouden tot de omgeving. Als de patiënt stabiel is in zijn gedachtegang, dan is er al een hele stap gezet, als een patiënt instabiel is, ga je dat niet doen en krijgt de patiënt nog geen verlof. Hier zit een heel scoringssysteem achter.” – directeur OFZ Fivoor

Iedereen die met verlof mag, is daartoe in staat. Er zijn strenge controles. – directeur De Kijvelanden

⁸ Zie <https://www.anteszorg.nl/over-antes/nieuwsbericht/-/antes-en-fivoor-gaan-door-met-sms-dienst-poortugaal>.

Wat mogelijk is om overlast te voorkomen gebeurt al, maar toch is het onvermijdelijk dat er soms incidenten zijn:

“Ik hoop dat de bewoners die er gaan komen zich realiseren dat de patiënten ook op het terrein verblijven. Als je denkt dat je in een hutje op de hei gaan wonen heb je het mis. Mensen die hier behandeld worden hebben ook recht van spreken. Die mensen moeten toch ook weer oefenen met resocialiseren. Voor de eventuele nieuwe bewoners is het belangrijk om het gesprek aan te gaan en affiniteit hebben met de doelgroep. Anders moet je daar niet voor kiezen. Het is een bewuste keuze om hier te wonen. Per definitie heeft iedereen het recht om voet buiten de deur te zetten als die daaraan toe is.

We zitten echt op een goed spoor op dit moment. Er is een goede vorm van dialoog, transparantie en communicatie. Voor mijn gevoel hebben de betrokken partijen onderling vertrouwen in elkaar.” – directeur OFZ Fivoor

“Antes doet hier al veel om overlast te beperken. Maar het zijn toch psychiatrische patiënten en er zal altijd wel overlast blijven. Het belangrijkste is om bij de omgeving begrip te creëren en goed het contact te behouden.” – politie

De samenwerking tussen stakeholders is in die zin heel belangrijk. In de werksessie komt naar voren dat deze samenwerking pieken en dalen kent met een wisselende intensiteit, terwijl deze samenwerking cruciaal is voor het voorkomen van ongeregeldeheden.

3 Ruimtelijke bevindingen

De sterke punten en risico's in de bestaande situaties zullen worden uiteengezet door middel van de richtlijnen van Veilig Ontwerp en Beheer (zie bijlage 1). In dit hoofdstuk zal met name worden ingegaan op de uitkomsten van de twee werksessies.

3.1 Sterkte punten

Zichtbaarheid

De richtlijn zichtbaarheid pleit voor goede zichtlijnen, overzichtelijkheid, verlichting en kleinschaligheid. In de werksessies is een aantal sterke punten opgevallen. Ten eerste heeft het Antes terrein een duidelijke identiteit. Antes biedt opvang en zorg aan zorgbehoevenden. De uitkijktoren die gezien zou kunnen worden als identiteitsdrager, verdwijnt, maar de fontein op het terrein die behouden is gebleven bij de sloop van oude gebouwen kan ook deze functie ook goed vervullen.

Verder is er op verschillende plekken die blijven bestaan sprake van goede informele sociale controle, zoals de verdiepingen van nieuwbouw gebouw R. De Albeda Mbo-opleiding Zorg is ook gevestigd in dit gebouw, wat zorgt voor levendigheid en sociale controle.

Op verschillende plekken op het terrein is sprake van goed groenbeheer en goede zichtlijnen, zoals het parkgebied tussen gebouw R en de Oude Maas. Dit geldt ook voor de weg tussen het kantoor (gebouw I) en de gebouwen T en S en het grasveld bij gebouw T waar de fysiotherapieruimte op uitkijkt, waar ook bomen staan.

Een ander sterk punt is dat de verlichting bij de parkeerplaats naast gebouw R is verbeterd door armaturen van circa 8 meter hoog met witte ledverlichting. Daarmee is een bekende drugsdealplek, waarover eerder in dit onderzoek werd gesproken, verdwenen. Deze verlichting komt de zichtlijnen ten goede en haalt donkere plekken uit de schimmigheid, waardoor er minder snel ongewenste activiteiten plaatsvinden. Dit wordt ook zo ervaren. Bij dezelfde parkeerplaats is een transparante fietsenstalling gerealiseerd, waardoor fietsers goed zichtbaar zijn. Een fietsenstalling kan in sommige gevallen donker en schimmig zijn, maar is dat hier niet. Dat is een sterk punt.

Figuur 3.1: Transparante fietsenstalling

Dat er te allen tijde sprake is van surveillance door de beveiliging van Antes, komt de zichtbaarheid ten goede. Tegenwoordig wordt er ook 's nachts gesurveilleerd, waardoor het volgens de beveiliging ook in de avonden veiliger aanvoelt op het terrein. De beveiliging fotografeert en noteert nummerplaten van onbekende auto's die regelmatig op het terrein rijden voor de politie. Ten slotte is er op nagenoeg het gehele terrein sprake van goede camerabewaking. Ook dit zorgt voor meer sociale controle. Mocht er een incident plaatsvinden, is het een prettig idee dat dit wordt gezien zodat er kan worden gehandeld.

Eenduidigheid

Eenduidigheid gaat over duidelijkheid en herkenbaarheid van de functie van een locatie. In dit verband zijn de fraaie hagen bij enkele paviljoens positief. Deze hagen markeren de overgang van privéterrein naar het (semi)openbare Antes terrein.

Figuur 3.2: Sierlijke hagen tussen privé en semiopenbare ruimte

Toegankelijkheid

Over toegankelijkheid kan in positieve zin gesteld worden dat het goed is dat er een stelsel van bushaltes aanwezig is op het terrein. In het weekend is deze buslijn een tijd opgeheven geweest, maar in samenspraak tussen de gemeente en Antes wordt het terrein weer bediend⁹. Verder wordt van het parkgedeelte parallel aan de Oude Maas gebruik gemaakt door bijvoorbeeld vissers. Dit wordt toegestaan, omdat het zorgt voor meer levendigheid op het terrein en verbinding tussen de zorg en omwonenden. Ten slotte is het belangrijk dat de artikel 461 gebodsborden op het terrein staan. Overtreders met slechte bedoelingen (bijvoorbeeld sommige ex-patiënten, zoals blijkt uit de interviews) worden geverbaliseerd. Toch is het tegenstrijdig: het gebied is vrij toegankelijk, dus het is ook niet gewenst om met deze borden buitenstaanders buiten te houden. Men wil juist meer beweging op het terrein, dit zou eventueel kunnen worden bereikt met fietsroutes en paddestoelen die fietsers over het terrein leiden.

⁹ Dit geldt nu alleen nog in het jaar 2022, voor de verdere toekomst moeten hier nog gesprekken over worden gevoerd.

Figuur 3. 3: Overzichtelijk voor dagrecreatie, onderdeel van het dorp

Aantrekkelijkheid

Qua aantrekkelijkheid zijn er fraaie monumentale bomenclusters die het verdienen om in nieuwe plannen te worden opgenomen. Verder hebben meerdere gebouwen en lanen een bijzondere uitstraling, zoals de Kas en de watercypressen tussen gebouwen S en T en het Antes college in gebouw O. Door adequate bewaking en regels is er ook relatief weinig overlast van zwerfafval en vernieling. Honden dienen bijvoorbeeld aangelijnd uitgelaten te worden. Daarnaast wordt de vlindertuin zeer gewaardeerd, deze komt de aantrekkelijkheid van het terrein ten goede en blijft bij voorkeur bestaan.

Figuur 3.4: Aantrekkelijke monumentale boom

Omwonenden hechten aan de groene bosstrook tussen de Albrandswaardsedijk en het Antes terrein, dit is de buffer tussen het wonen en de zorg. De groene zone zorgt ervoor dat de omwonenden het terrein niet altijd vanuit hun huis kunnen zien. Het belang van goede communicatie wordt hier nog eens onderstreept, aangezien in de werksessie naar voren komt dat ook Parnassia Groep/Antes en de gemeente deze groenstrook willen behouden.

3.2 Mogelijke risico's

Zichtbaarheid

In het algemeen wordt opgemerkt dat er op het terrein sprake is van een moeizame oriëntatie. Alle wegen zijn gelijkwaardig, er is geen sprake van hoofd- en bijwegen. In de werksessie wordt ook geopperd dat er een duidelijke hoofdstructuur zou moeten zijn. Duidelijkheid zorgt immers voor een hoger veiligheidsgevoel, zo wordt ook in de werksessie benoemd.

Hiervoor zijn enkele plaatsen met goede sociale controle als sterk punt genoemd, maar er zijn ook verschillende plekken waar de sociale controle beperkt is. Dit geldt bijvoorbeeld voor de verzamelparkeerplaatsen achter gebouw P, de verzamelparkeerplaatsen op het centrale deel – deze liggen achter een heuvel, en bij de nieuwbouw, bij gebouw R. Bij laatstgenoemde locatie is sprake van een inpandige fietsenstalling in de plint. Dit levert geen bijdrage aan een levendige plint. Het zou beter zijn hier een functie

met meer levendigheid te vestigen, zoals een fysiotherapeut of tandarts. De lage verlichtingsarmaturen op de grote centrale parkeerplaats bieden geen gelijkmatigheid in verlichting.

Figuur 3.5: Kansen voor meer levendigheid op begane grond van de nieuwbouw

Op sommige plaatsen is vanuit duurzaamheidsmotieven de lichtintensiteit verlaagd. In de werksessie wordt naar voren gebracht dat dit niet als positief wordt ervaren, dit levert immers een minder zichtbaarheid en een verhoogd onveiligheidsgevoel op. Aangegeven wordt dat aanwezigen op het terrein zich vooral in de avonduren onveilig voelen. Het is daarom extra van belang dat het terrein goed verlicht wordt in het donker. Ten zuiden van gebouw R is een berkenlaan waar hoge lichtmasten staan. De bomen en de lichtmasten staan elkaar in de weg, waardoor er geen adequate verlichting tot stand kan komen. De hoogte van de lichtmasten correspondeert bovendien niet met de hoogte die gewenst is voor voetgangers. Er is bij een achteraf pad goede verlichting, maar deze verlichting levert in dit geval schijnveiligheid op. Passanten met slechte bedoelingen kunnen voetgangers goed zien, maar er is verder geen sociale controle.

Figuur 3.6: Lichtmasten en bomen staan elkaar in de weg

De afwezigheid van camera's op het pad van het kantoor richting het voormalige 'Plein' bij gebouw S en T is een ander mogelijk risico op het gebied van zichtbaarheid. Er is geen zicht op het recreatiegebied langs de Oude Maas. Er wordt aangegeven dat hier overlast vandaan komt, dit zou ermee te maken kunnen hebben dat er geen sprake is van informele sociale controle.

Ten slotte is het groen op verschillende plaatsen minder goed onderhouden, zoals achter gebouw P, maar ook aan weerszijden van het terrein en achter gebouw S en T. Het groenbeheer wordt nu uitbesteed aan een externe partij, maar was vroeger in eigen beheer. In de werksessie komt naar voren dat het groen er vroeger verzorgder uitzag. Men voelt zich meer senang als looppaden er verzorgd uit zien, maar boven de meest verzorgde route verkiest men nog altijd de kortste route. Het is dus belangrijk om te zorgen dat de kortste route er verzorgd uitziet.

Eenduidigheid

Losstaande elektriciteitshuisjes op het terrein (TRAFO) bieden verstopgelegenheid en trekken vaak zwerfvuil aan. Hetzelfde geldt voor inspringingen in gebouw O, deze geven ook verschuilgelegenheid en mogelijkheid tot het ophopen van zwerfvuil. Verder valt op (en wordt in de interviews benadrukt) dat aan de achterkant van het terrein sprake zou moeten zijn van de meest intensieve zorg, en aan de voorkant de minst intensieve zorg. Dit zou een duidelijke en herkenbare indeling van het terrein zijn, maar dit is op dit moment niet het geval. De wens is om de zonering consequenter toe te passen om de duidelijkheid en herkenbaarheid te verbeteren.

Figuur 3.7: TRAFO: aantrekkingskracht voor afvaltoerisme en verstopgelegenheid

Toegankelijkheid

De huidige verkeerssituatie is een belangrijk risico die in de werksessie aangeduid wordt als onhoudbare situatie. Er is sprake van verkeersoverlast door bijvoorbeeld scooters op de centrale brede wegen op het terrein. Verkeer wordt via bewegwijzering naar de nieuwe hoofdentree geleid en de oude hoofdentree dient niet meer gebruikt te worden door gemotoriseerd verkeer. Hier houdt niet iedereen zich aan. Een formele (en fysieke) afsluiting van de oude hoofdentree dient dit probleem in de toekomst op te lossen. De combinatie met vrachtverkeer op het terrein brengt soms onbeheersbare en onveilige situaties met zich mee. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de aanrijtijden van hulpverleners en in het bijzonder noodhulpdiensten. Ook is het in de spits erg druk op de Albrandswaardsedijk. Tijdens de werksessie komt naar voren dat er voor corona sprake was van

een jaarlijkse barbecue voor betrokkenen. Dit was een leuk en goed evenement en zorgde voor meer onderlinge verbinding. De wens is dat deze barbecue terugkomt.

Figuur 3.8: De als uitgang bedoelde weg wordt ook als ingang gebruikt

Aantrekkelijkheid

Hoewel beperkt, is er sprake van mensen die afval dumpen op het terrein, sinds introductie van de nieuwe afvalregeling in de gemeente Albrandswaard. Er wordt in de werksessie ook gesproken over drugsafval dat gedumpt wordt, maar dit lijkt beperkt. Ook langs de weg richting de Plus wordt afval, zoals blikjes, op straat gegooid in plaats van in de afvalbak. Dit draagt bij aan een gevoel van onveiligheid. Langs de Oude Maas is er sprake van jeugd die (gedoogd) met kratten bier en barbecues recreëren. Dit is geen probleem zolang het bij recreëren blijft, maar het komt voor dat de recreanten veel overlast veroorzaken door te schreeuwen, intimideren en vuur te stoken. Deze locatie valt niet onder de verantwoordelijkheid van Antes, maar het is wel in een ieders voordeel als het hier rustig is.

Door het wegvallen van het 'Plein', gebouw S staat grotendeels leeg, is er ruis ontstaan. De functie van het gebouw is niet meer duidelijk, er wordt gehangen en zelfs gebedeld. Dit wordt als intimiderend ervaren door mensen van buitenaf, die bijvoorbeeld patiënt zijn bij de fysiotherapeut ertegenover. Op sommige plaatsen is sprake van blinde muren, die een unheimisch gevoel opleveren, dit geldt bijvoorbeeld bij gebouw K. In het algemeen kan in dit kader gesteld worden dat er veel grote, stenen vlaktes zijn in de openbare ruimte. Dit heeft geen fijne uitstraling en is niet uitnodigend. Hetzelfde geldt voor het huidige CIB in gebouw Y. Dit

gebouw heeft een transparante maar afgesloten buitenruimte. Het is afgesloten door middel van een hoog hek met prikkeldraad, dat oogt onvriendelijk.

Over het hele terrein zijn borden geplaatst die de richting aanwijzen van de verschillende gebouwen. Deze zijn echter zeer hoog, dit wordt als onprettig ervaren.

Het groenbeheer is reeds een aantal keer naar voren gekomen, maar het zou de aantrekkelijkheid ten goede komen als er meer seizoensplanten zouden worden geplaatst. Dit zou zorgen voor meer kleur en levendigheid. Ook is de centrale parkeerplaats onaantrekkelijk door het gemis van bomen.

Figuur 3.9: Achterstallig groenbeheer kan afvaldump opleveren

4

Conclusies

In dit onderzoek komt het beeld naar voren dat het Antes terrein als een veilige en prettige plek wordt beschouwd. Het is een fijne, bosrijke omgeving en de meeste respondenten voelen zich er veilig. Er is overlast, maar die is de afgelopen jaren volgens de meeste respondenten afgenomen. De overlast bestaat voornamelijk uit geluidsoverlast, overlast door middelengebruik en verkeersoverlast. In de interviews wordt het beeld uit het vooronderzoek uit 2020 bevestigd. Als men zich onveilig voelt, is dit meestal als het donker is, zowel 's avonds als 's ochtends vroeg in de winter. Een klein deel van de respondenten ervaart de afgelopen jaren echter meer overlast ten opzichte van de jaren daarvoor en geeft aan dat er sprake is van meldingsmoeite wegens het gebrek aan vertrouwen dat meldingen opgevolgd worden of dat het maken van een meldingen toekomstige overlast kan voorkomen.

Er zijn in dit onderzoek meerdere sterke punten en ook risico's van de huidige situatie van het Antes terrein naar voren gekomen. Zo zijn er op sommige plekken goede zichtlijnen en sociale controle, en op andere plekken minder. De verkeerssituatie is een belangrijk aandachtspunt aangezien er weinig toegangswegen zijn tot het terrein en deze op dit moment al als overbelast worden ervaren.

Er worden verschillende maatregelen genomen om de communicatie tussen alle betrokken partijen te bevorderen. Toch komt in dit onderzoek naar voren dat deze communicatie nog kan worden verstevigd. Zo leefde bij sommige omwonenden het idee dat Antes als zorginstelling zou gaan uitbreiden en twee keer zo groot zou worden, terwijl hier geen sprake van is. Ook bleek tijdens een van de werksessies dat omwonenden zorgen hadden over het verdwijnen van de groenstrook tussen de woningen en het terrein, terwijl deze groenstrook behouden blijft.

Uit dit onderzoek blijkt het belang van een integraal plan voor het borgen van de veiligheid op het terrein in de toekomstige situatie. De maatschappij en veiligheid aan sich veranderen continu, het terrein moet daar tegen bestand zijn.

Bijlage 1: Veilig ontwerp en beheer (VOB)

We voeren de VER uit volgens de principes van Veilig Ontwerp en Beheer (VOB). Veilig Ontwerp en Beheer gaat ervan uit dat sociale veiligheid relatief eenvoudig kan worden beïnvloed door ontwerp, bouw, inrichting en beheer, mits deze in samenhang worden benaderd. Daarvoor zijn heel concrete richtlijnen beschikbaar, de zogenaamde ZETA-richtlijnen: Zichtbaarheid, Eenduidigheid, Toegankelijkheid en Aantrekkelijkheid. In het kort gaan deze richtlijnen over de volgende zaken:

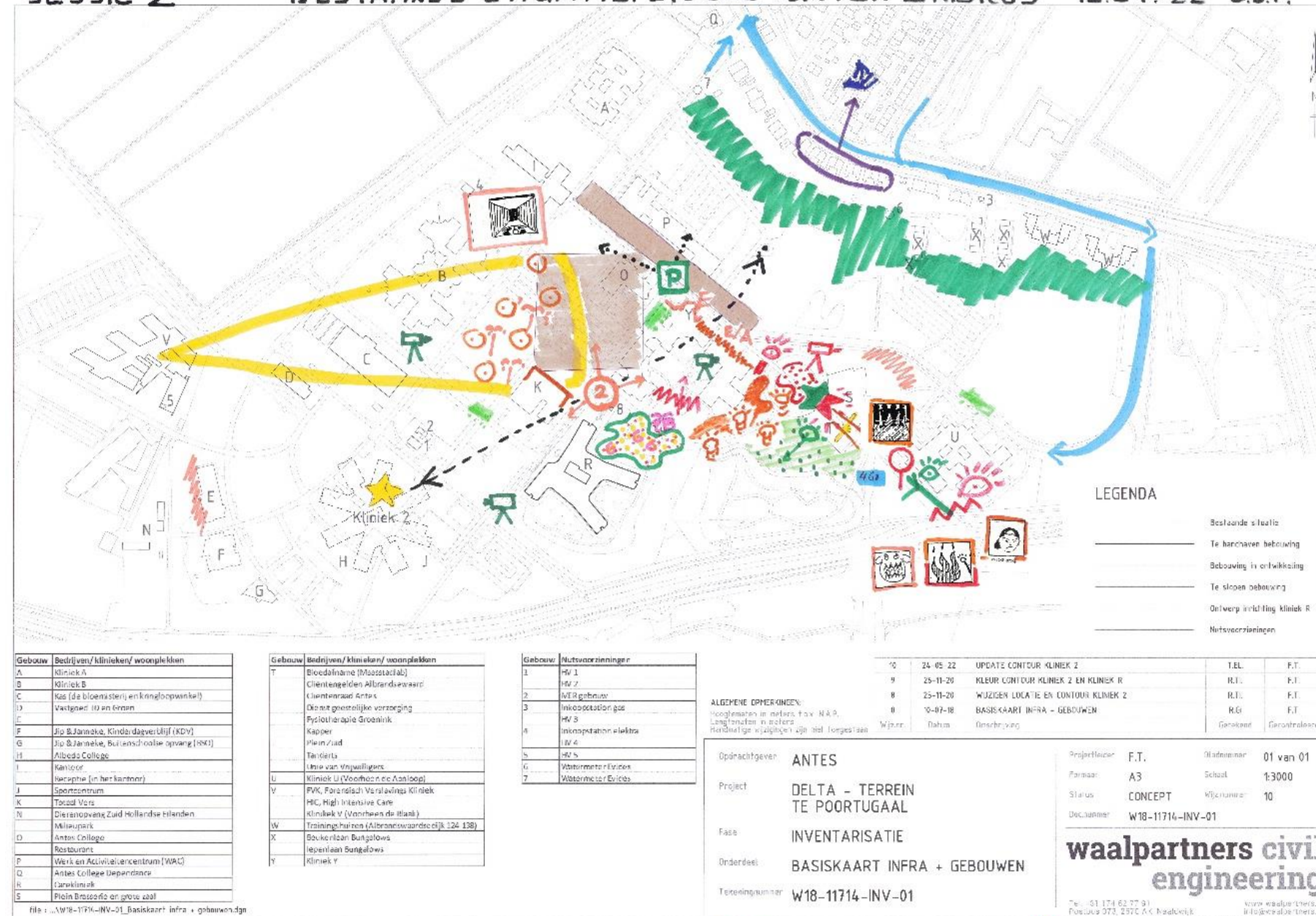
- ③ **Zichtbaarheid** pleit voor het creëren van zichtlijnen, overzichtelijkheid, verlichting en een bepaalde kleinschaligheid. Dit geeft een gevoel van zien en gezien worden, horen en gehoord worden en kennen en gekend worden. Zichtbaarheid stelt ons in staat om te zien wat zich afspeelt in een omgeving en erop te vertrouwen dat anderen ons zien en in staat zijn te helpen indien nodig.
- ③ **Eenduidigheid** maakt de status en functie van een gebied duidelijk en herkenbaar. Heldere grenzen en eenduidige routing creëren een gevoel van territorialiteit, controle en veiligheid, omdat het mensen in staat stelt zich te oriënteren en de omgeving te begrijpen.
- ③ **Toegankelijkheid** kan ervoor zorgen dat ongewenste gebruikers met bouwkundige - en soms louter symbolische maatregelen zoals poorten of welkom borden - buiten de deur en de buurt worden gehouden. Daarnaast draait toegankelijkheid om het bereikbaar en toegankelijk maken van plekken voor gewenste gebruikers. Bijvoorbeeld spelende kinderen, ouderen, personen met een fysieke of visuele handicap en natuurlijk ook de hulpdiensten.
- ③ **Aantrekkelijkheid** stelt de ontwerper en beheerder in staat bepaalde gedragsnormen uit te stralen. Sociale veiligheid is gebaat bij een schone en hele omgeving waar zichtbaar zorg en aandacht aan is besteed. Onder aantrekkelijkheid valt ook een aantrekkelijk functieaanbod voor diverse gebruikersgroepen.

Bijlage 2: Opgetekende plattegrond werksessie 1 20 juni 2022

Bijlage 3: Opgetekende plattegrond werksessie 2 12 juli 2022

SESSIE 2 BESTAANDE SITUATIE: STERKE PLINTEN & RISICO'S 12.07.22 D.S.P.

STERKE PUNTEN

- SOCIALE OGEN/
ZICHTLIJN
HANGENDE LICHTRAMP.
CCTV NAGENOEG HEEL ANTES
- GRADATIE INST.
'HET RECHTE PAD'
- CARE → CURE
- BLIS (VOORLOPIG TERUG
- GROEN, ZOALS DE
VLINDERTUIN
- ECO BUFFER TUSSEN
DIKEN ANTES
-   → HELDER PROTOCOL. OOK
WETGEVING

★ IDENTITE ITS DRAGÉE

Risico's

Z: AFWEZIGHEID CCTV OP
GEBIED MET RUIJS

 GEEN DOORZICHT OP
ZONE ACHTER DUK/FIETS

 ALGEMEEL: ONVEIL
NAMIDDAG AVOND,
OOK AANWEZ EX-
PATIENTEN

 TE LAGE ARMATUREN
X ONGELIJKMATIGHEID

VERLICHTING 2

DICHTE BEPLANTING →
SCHIJN VEILIGHEID
MOEIZAME ORIËN-
TATIE (STRUCTUUR
LOOS) REF: VROEGER
VERLELEND IN -
SPRINGINGEN GEB.
VERKEERSOVERST
(FILE, SLUIPVERKEER)
VERWACHT: MEER
"RIJS" HINDERLIJK
OPHOUDEN, OOK BEDEL
GEDRAG
HET PLEIN OOSTLEVEN
DIG. NU ONVEILIG

OVERBLAST OVERSL

OPCRIMINGELGEDAAG
(INTIMIDATIE, BRANDSTIL-
CHTING) JONGEREN VAN
BUITEN
SAAI WINTERGROEN
DOJMLOZE VLAKTE -
LINHEIMISCH
BLINDE DOODSE MELIUR
ERG VEEL GRUIZE VER-
HARDING
AANGIFTE MOEHEID
ZICHT OP KOOI CIB

DSP-groep BV
Van Diemenstraat 410
1013 CR Amsterdam
+31 (0)20 625 75 37

dsp@dsp-groep.nl
KvK 33176766
www.dsp-groep.nl

DSP-groep is een onafhankelijk bureau voor onderzoek, advies en management, gevestigd aan de IJ-oever in Amsterdam. Sinds de oprichting van het bureau in 1984 werken wij veelvuldig in opdracht van de overheid (ministeries, provincies en gemeenten), maar ook voor maatschappelijke organisaties op landelijk, regionaal of lokaal niveau. Het bureau bestaat uit 40 medewerkers en een groot aantal freelancers.

Dienstverlening

Onze inzet is vooral gericht op het ondersteunen van opdrachtgevers bij het aanpakken van complexe beleidsvraagstukken binnen de samenleving. We richten ons daarbij met name op de sociale, ruimtelijke of bestuurlijke kanten van zo'n vraagstuk. In dit kader kunnen we bijvoorbeeld een onderzoek doen, een registratie- of monitorsysteem ontwikkelen, een advies uitbrengen, een beleidsvisie voorbereiden, een plan toetsen of (tijdelijk) het management van een project of organisatie voeren.

Expertise

Onze focus richt zich met name op de sociale, ruimtelijke of bestuurlijke kanten van een vraagstuk. Wij hebben o.a. expertise op het gebied van transitie in het sociaal domein, kwetsbare groepen in de samenleving, openbare orde & veiligheid, wonen, jeugd, sport & cultuur.

Meer weten?

Neem vrijblijvend contact met ons op voor meer informatie of om een afspraak te maken. Bezoek onze website www.dsp-groep.nl voor onze projecten, publicaties en opdrachtgevers.

